

Jona

Het boek Jona behoort tot de serie van de zgn. "kleine profeten".

Niet omdat hij klein van stuk was en ook niet omdat de boodschap van het boek Jona minder belangrijk zou zijn, maar "een kleine profeet" gezien de omvang van zijn boek namelijk slechts vier hoofdstukken.

Er zijn wel eens twijfels gerezen of Jona echt in de buik van een grote vis heeft gezeten maar wat ons betreft is daar geen enkele twijfel over, daar Jezus Zelf heeft gezegd dat dit heeft plaatsgevonden.

We lezen dat in Math. 12: 38 t/m 40 (in de grondtekst staat niet walvis maar zeemonster..

Ook heeft Jezus over de mannen van Ninevé gesproken in 41

Het boek Jona is waarschijnlijk niet door hem zelf geschreven, maar door iemand, die het uit de

mond van Jona gehoord heeft. Dat blijkt uit Jona 2:1

I En Jona bad tot de Here, zijn God, uit het ingewand van de vis.

Jona was zogezegd een nationalist. Hij is een profeet, die alleen Israël als het uitverkoren volk ziet.

Het boek Jona is een echt zendingsboek: Gods erbarmen geldt niet alleen Israël, maar kan ook andere mensen ten deel vallen.

En uitgerekend de nationalist Jona krijgt de opdracht om naar Ninevé te gaan.

De naam Jona betekent: wilde duif. Men zou kunnen zeggen: Jona was een profeet des Heeren die soms zijn eigen wegen kiest als een wilde duif maar dan - na erkenning van zijn schuld - door de Heere weer op de rechte weg geholpen wordt.

Jona is als profeet een deserteur. En de reden dat hij niet wil luisteren naar Gods opdracht staat in

Jona 3:10 en 4:1/2 toen de inwoners van Ninevé zich bekeerden en God niet deed wat Hij gedreigd had te doen:

3:10 Toen God zag wat zij deden, hoe zij zich bekeerden van hun boze weg, berouwde het God over het kwaad dat Hij gedreigd had hun te zullen aandoen, en Hij deed het niet.

4:1 Maar dit mishaagde Jona ten zeerste en hij werd toornig.

4:2a En hij bad tot de Here en zeide: Ach, Here, heb ik dat niet gezegd, toen ik nog in mijn land was? Daarom heb ik het willen voorkomen door naar Tarsis te vluchten,

4:2b want ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig, groot van goedertierenheid en berouw hebbend over het kwaad.

Jona 4:2b staat minstens 6x in de bijbel en is de kerntekst van deze bijbelstudie.

Genadig Ps. 86:5 Gij zijt goed en gaarne vergevend.

Barmhartig: Op minstens 7 plaatsen in de bijbel staat dat Jezus met innerlijke ontferming bewogen werd als Hij de nood van de mensen zag.

En de Heere is ook buitengewoon geduldig. Denk dat Paulus het zó ervaren heeft in zijn leven, zoals staat in 1 Tim. 1:16

Maar hiertoe is mij ontferming bewezen, dat Jezus Christus in de eerste plaats in mij zijn ganse lankmoedigheid zou bewijzen tot een voorbeeld voor hen, die later op Hem zouden vertrouwen ten eeuwigen leven.

Hij ervoer het dus zo, dat Jezus zijn hele geduld in hem bewezen heeft.

In het boek Jona lezen we over Gods beschikkingen:

- de Heere beschikte een heilige wind 1:4

- De zee hield op met woeden 1:15
- De Heere beschikte een grote vis 1:17
- De Heere beschikte een wonderboom 4:6
- De Heere beschikte een worm 4:7
- De Heere beschikte een gloeiende oostenwind 4:8

God beschikte niet alleen de wegen in het leven van Jona maar Hij beschikt alle paden van alle mensen, want Daniël sprak tegen koning Belsassar:

U hebt echter de God in Wiens hand uw adem is en aan Wie al uw paden toebehoren, niet verheerlijkt. Dan. 5:23b.

Als God al de paden beschikt van een goddeloze koning, hoeveel te meer doet Hij dat voor Zijn kinderen.

De schepelingen wierpen het lot. Het lot werpen was gebruikelijk in vroegere tijden (1 Sam. 14:42). Het volk Israël aan de ene kant en Saul en Jonathan aan de andere kant; wie is de schuldige ??

Opnieuw werd geloot en Jona werd door het lot aangewezen. Denk aan Achan die iets van het gebannene had genomen en door het lot werd aangewezen als de schuldige (Jozua 7:14-22).

Hier wordt Jona als schuldige aangewezen en gaat het woord uit Spreuken 16:33 in vervulling waar staat:

Het lot wordt in de schoot geworpen, maar elke beslissing daarvan is van de Heere.

Jona erkend zijn schuld en hierover staat in 1: 12:

12 Hij antwoordde hun: Neemt mij op en werpt mij in de zee, en de zee zal ophouden tegen u te woeden. Want ik weet, dat door mijn schuld deze zware storm tegen u is opgestoken.

Deze storm komt door mijn schuld! Hij gaf God of anderen niet de schuld. Nee, zei Jona, het komt door mijn schuld. En wie zich vernedert en zijn eigen zonde zo erkent in zijn leven,

zal net als Jona Gods uitreddingen ervaren.

De bemanning kreeg een hart voor Jona die zo openlijk zijn schuld bekende en ze wilden hem niet overboord gooien.

Ze trachtten roeiend verder te komen maar op het laatst was er geen houden meer aan en ging Jona overboord en .... de zee hield op met woeden.

Maar de Heere beschikte een grote vis om Jona op te slokken. Jona was drie dagen en drie nachten in het binnenste van de vis.

En het gebed, wat hij in de vis uitspreekt staat in hoofdstuk 2 en dat eindigt in vers 9/10 met:

9 Maar ik, met lofzegging wil ik aan U offeren; wat ik beloofd heb, wil ik betalen; de redding is des Heren.

10 En de Here sprak tot de vis en deze spuwde Jona uit op het droge.

Jona wordt in zijn ambt hersteld en krijgt een tweede kans.

1 Het woord des Heren kwam ten tweeden male tot Jona:

2 Maak u op, ga naar Nineve, de grote stad, en breng haar de prediking, die Ik tot u spreken zal.

De Heere vraagt gehoorzaamheid van Jona: Ga en predik met die woorden, die Ik je straks zal geven.

3 Toen maakte Jona zich op en ging naar Nineve, overeenkomstig het woord des Heren. Nineve nu was een geweldig grote stad, van drie dagreizen.

De weg, dwars door de stad heen, was drie dagreizen lang.

4 En Jona begon de stad in te gaan, één dagreis, en hij predikte en zeide: Nog veertig dagen en Nineve wordt ondersteboven gekeerd!

Dus toen hij ongeveer in het midden van de stad was geko-

men, maakt de Heere hem bekend wat hij moet zeggen en dat is een verbijsterende prediking.

Stel je eens voor, dat de Heere u of mij de opdracht gaf, om naar het centrum van Amsterdam te gaan om daar te gaan roepen: Nog 40 dagen en dan wordt Amsterdam ondersteboven gekeerd.

In ieder geval vond de boodschap van Jona ingang in de harten van de bewoners van Ninevé.

5 En de mannen van Nineve geloofden God en riepen een vasten uit en bekleedden zich, van groot tot klein, met rouwgewaden.

De mensen geloofden de prediking van Jona en bekeerden zich. Een contrast met het volk Israël dat zich zo vaak niet bekeerde op de prediking van de profeten.

6 Toen het woord de koning van Nineve bereikte, stond hij op van zijn troon, legde zijn opperkleed

af, trok een rouwgewaad aan en zette zich neder in de as.

De koning ging de inwoners van Ninevé voor en deed afstand van zijn waardigheid en toonde berouw en gaf hiermee zelf een voorbeeld aan het volk.

7 En men riep uit en zeide in Nineve op bevel van de koning en van zijn groten: Mens en dier, runderen en schapen mogen niets nuttigen, niet grazen en geen water drinken.

8 Zij moeten gehuld zijn in rouwgewaden, mens en dier, en met kracht tot God roepen en zich bekeren, een ieder van zijn boze weg, en van het onrecht dat aan hun handen kleeft.

Ook de dieren delen mee in dit rouwbeklag. Ook in Nederland gebeurt het wel dat paarden bij een voorname begrafenis een zwart kleed dragen.

9 Wie weet, God mocht Zich omkeren en berouw krijgen en zijn brandende toorn laten va-

ren, zodat wij niet te gronde gaan.

Het was een bekering van hun zonden, van hun slechte weg.

3:10 Toen God zag wat zij deden, hoe zij zich bekeerden van hun boze weg, berouwde het God over het kwaad dat Hij gedreigd had hun te zullen aandoen, en Hij deed het niet.

De dreiging van God was dus voorwaardelijk, namelijk dat het niet zou gebeuren, als zij zich bekeerden van hun slechte wegen.

Toen God zag dat zij zich daadwerkelijk bekeerden, voerde Hij de aangekondigde ramp niet uit.

Kostelijke woorden; Het berouwde Hem en Hij deed het niet. God spaart mens en dier in Ninevé!

Jona stoot zich aan deze handelswijze van God. Wat een tegenstelling met Abraham die tot het uiterste pleitte voor het behoud van Sodom (Gen. 18:22).

4:6 En de Here God beschikte een wonderboom, die boven Jona opschoot om tot schaduw te zijn boven zijn hoofd, ten einde hem van zijn misnoegdheid af te brengen. En Jona verheugde zich zeer over de wonderboom.

Om Jona van zijn ongenoegen af te brengen, laat God een wonderboom opschieten, een zgn. ricinus.

En Jona verheugde zich zeer over de wonderboom.

Hij was zogezegd bijzonder in zijn nopjes met deze wonderboom.

Die boom kenmerkt zich door een opvallende snelle groei en kan een flinke hoogte bereiken, soms wel 12 meter hoog. En de bladeren van deze boom zijn groot, namelijk circa 2 dm.

7 Maar de volgende dag, bij het aanbreken van de morgenstond, beschikte God een worm, die de wonderboom stak, zodat deze verdorde.

Maar de vreugde van Jona is van korte duur. God *beschikt* een dikke worm, die aan de verse wortels van de ricinusboom gaat knabbelen waardoor de boom sterft, en vervolgens beschikt God ook nog een gloeiende oostenwind.

Hij wil door deze beschikkingen Jona iets leren.

8 En het geschiedde, zodra de zon opging, dat God een gloeiende oostenwind beschikte.

En de zon stak op het hoofd van Jona, zodat hij amechtig neerzonk en wenste dat hij sterven mocht, zeggende: Het is mij beter te sterven dan te leven.

Daar zit de profeet dan, zonder wonderboom en amechtig in de hitte op de grond. De Heere wilde Jona leren dat "zijn wonderboom" in het niet viel bij het wonder, dat God de grote stad Ninevé spaarde toen de mensen zich bekeerden.

9 Maar God vroeg Jona: Zijt gij terecht vertoornd over de wonderboom?

En hij antwoordde: Terecht ben ik vertoornd, ten dode toe.

Wat een antwoord van de profeet. Maar toch hield God van hem en wijst hem terecht.

Want zo'n grote stad met mensen en dieren is toch heel wat belangrijker dan een wonderboom ...

10 Toen zeide de Here: Gij wilt de wonderboom sparen, waarvoor gij u geen moeite hebt gegeven en die gij niet hebt doen groeien, die in één nacht is ontstaan en in één nacht is vergaan.

11 Zou Ik dan Nineve niet sparen, de grote stad, waarin meer dan honderd twintigduizend mensen zijn, die het onderscheid niet kennen tussen hun rechterhand en hun linkerhand, benevens veel vee?

Met die 120.000 mensen, die het verschil tussen hun rechter- en linkerhand niet weten, worden kinderen bedoeld. De totale bevolking van de grote stad Ninevé wordt door Schriftkenners geschat op 600.000 mensen.

De Heere denkt ook nog aan het vele vee in die stad. Daar spreekt ook Zijn barmhartigheid uit. Hij wilde niet dat het vee moest mee lijden om de zonden van de inwoners.

Jezus zegt over de mannen van Ninevé nog het volgende tegen de Schriftgeleerden en Farizeeën in Math. 12:41

De mannen van Ninevé zullen in het oordeel opstaan met dit geslacht en het veroordelen, want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona; en zie, meer dan Jona is hier!

Nogmaals onze kerntekst, in Jona 4:2b waar de profeet tegen de Heere spreekt:

Want ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig, groot van goedertierenheid en berouw hebbend over het kwaad.

En zo is de Heere nog steeds !!